

Katarzyna Mroczek

Maciej Kazimierz Sarbiewski o poezji lirycznej. Komentarz do "Characteres lyrici", Krystyna Stawecka, "Roczniki Humanistyczne KUL", Literatura polska, t.32, z.1, Lublin 1984 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 30/3-4 (105-106), 404

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

STAWECKA Krystyna: Maciej Kazimierz Sarbiewski o poezji lirycznej. Komentarz do "Characteres lyrici". "Roczniki Humanistyczne KUL." Literatura polska, t. 32, z. 1, Lublin 1984.

Teoretyczne wypowiedzi Sarbiewskiego na temat liryki zawarte zostały w skrypcie potraktowanym dziełem "Characteres lyrici seu Horatius et Pindarus". Miały one uzupełnić teorię Scaligera w zakresie inwencji, dyspozycji i stylu. Komentując kolejne księgi stwierdza autorka, że retoryczne uporządkowanie owych wypowiedzi teoretycznych pozwala na wykorzystanie ich dla celów szeroko rozumianej dydaktyki szkolnej. Księgi I i II zawierają jednak uwagi o większym znaczeniu: rozważania na temat "modus obliquus", rola odbiorcy tekstu, pojęcia veritates populares, universale dictum, popularitas. Wyjaśnienie tych terminów decyduje o pozaszkolnych również walorach dzieła Sarbiewskiego.

BP/105-106/149

K.M.

STEC Wiesław: Ethos narratora, prezentera i przeciwnika polemicznego w szesnastowiecznych relacjach z dysput wyznaniowych. "Przegląd Humanistyczny" 1986 nr 7/8 s. 67-87.

Przedmiotem analizy są zachowane w przekazach drukowanych opisy dysput religijnych między jezuitami i innowiercami w ostatnim ćwierćwieczu XVI w. Polemiki wyznaniowe były popularne w tym czasie, przyjęte wśród tolerancyjnie nastawionego społeczeństwa szlacheckiego, rozmiłowanego w wykwinnym oratorstwie. Relacje z dysput stanowiły końcowy efekt procesu kulturowego, uznany przez autora za dzieło literackie, odznaczające się specyficzną poetyką. Bardzo ważnym środkiem dowodowym i perswazyjnym, wykorzystywanym przez polemistów jezuickich, jest ethos narratora-prezentera kształtującego postawy i zachowanie odbiorcy "pospolitego" oraz sprzężony z nim ethos przeciwnika polemicznego budowany tak, aby nie spełniał oczekiwań odbiorcy.

BP/105-106/150

J.K.-K.